

ZKUŠENOSTI Z TÝLOVÉHO ZABEZPEČENÍ PŘESUNU NA VELKÉ VZDÁLENOSTI

V soudobém boji, který je charakteristický vysokou dynamičností, manévrovostí a rychlými změnami situace, je jedním z nejdůležitějších faktorů úspěchu rychlé a včasné zasazení záloh a druhých sledů. Přesuny těchto prvků bojové (operační) sestavy budou tedy velmi častým jevem. V rámci svazů a operačně strategických svazů budeme často uskutečňovat daleké přesuny jednotlivých svazků, ale i svazů buď pochodem, po železnici anebo kombinovaným způsobem. Nejčastější budou pochody na organických vozidlech. Týlové zabezpečení přesunů je složitým úkolem týlu. Organický týl (útvary, svazky, svazy) se totiž nejen současně přesunuje s vojsky, ale musí také zabezpečit doplnění spotřebovaných materiálních prostředků za přesunu, zejména PHM, aby vojska pro plnění dalšího úkolu měla úplné pohyblivé zásoby. K realizaci tohoto úkolu vytváří předpoklady i nadřazený týl vyčleněním zásob a prostředků pro týl podřízeného.

V minulém výcvikovém roce jsme uskutečnili (v zimních podmínkách) taktické cvičení motostřeleckého svazku.

Účební úkoly plnil týl svazku za těchto podmínek: svazek se přesunoval po dvou osách, pochod trval dva dny na vzdálenost 500 km, z toho do prostoru odpočinku 280 km a do vyčkávacího prostoru 220 km. Na odpočinek vojsk a činnost týlu bylo vy-

hrazeno v obou prostorech po dvanácti hodinách.

Týloví funkcionáři svazku i nadřazeného stupně zaměřili úsilí při realizaci týlového zabezpečení přesunu na velké vzdálenosti na období před zahájením přesunu a na vlastní přesun.

V přípravném období nadřazený stupeň zabezpečil doplnění svazku nezbytnými materiálními prostředky. Pro vytvoření cestovních a denních dávek bylo svazku přisunuto 40 000 dávek pohotových potravin typu ALIMA, 12 000 kusů KODAP, 4000 dávek kompletů K-10 a 500 kg masových konzerv. Vzhledem k zimnímu období byl svazek doplněn výstrojním a stavebně ubytovacím materiálem nad tabulky počtů. Dále byla zřízena (péčí týlu teritoria) dvě výdejní místa PHM na železnici v blízkosti prostoru odpočinku, vyčleněna souprava SHD-10, postaveny stany (pro 65 % příslušníků svazku), určena místa odběru vody a zdravotnická zařízení k odsunu raněných. K doplnění zásob PHM a proviantu po zaujetí vyčkávacího prostoru byly zabezpečeny vyčleněné zdroje zásob pro odběr PHM a proviantu. Přesun svazku (kromě pohybu v prostoru odpočinku a vyčkávacího prostoru) zabezpečovaly silniční pořádkové jednotky nadřazených stupňů.

Týl svazku a týly útvarů s pomocí týlů nadřazených stupňů překontrolovaly do za-

hájení přesunu doplnění a úplnost veškerého materiálu, provozuschopnost týlové techniky, vytvoření úplných pohyblivých zásob materiálu (včetně vody a dřeva) a začlenění týlu svazku a útvarů do pochodových proudů. Velitel svazálil jednotný řídicí listek pro celý svazek, typický pro přípravu jednoduché, ale vydatné stravy.

K realizaci týlového zabezpečení přesunu na velké vzdálenosti přijal velitel svazku (na návrh náčelníka týlu) toto rozhodnutí:

- před zahájením přesunu mít u svazku úplné pohyblivé zásoby zvýšené o dvě cestovní dávky proviantu,

- týl svazku přesunout po dvou osách,

- k zabezpečení doplnění spotřebovaných zásob PHM, přípravy stravy, ubytování jednotek a vnitřní regulace vytvořit a odeslat před zahájením přesunu „odřady zabezpečení přesunu“ od svazku i všech útvarů,

- k doplnění PHM v prostoru odpočinku zřídit týlem svazku dvě místa hromadného doplnění PHM pro všechny vojenské útvary, protiletadlový útvar, prote a velitelství svazku; ostatní útvary doplňovat vlastními prostředky. Ve vyčkávacím prostoru doplnit útvary PHM vlastními prostředky s využitím vyčleněných zásob týlu svazku; zásoby PHM jednotek k doplnění spotřeby nevyužívat,

- všechny prázdné prostředky využít k okamžitému odběru vyčleněných zásob,

- k zabezpečení nepochybných vozidel na osách vyčlenit do technických uzavíracích hlídek a míst technické pomoci zásoby PHM a proviantu,

- určit prostředky zdravotnické služby k odsunu raněných a nemocných do stanovených zdravotnických zařízení.

Na základě tohoto rozhodnutí organizoval týl svazku a útvarů týlové zabezpečení dalekého přesunu.

„Odřady zabezpečení přesunu“ byly (pro činnost v prostoru odpočinku) složeny z:

- velitele (zástupce velitele útvaru),

- skupiny k zabezpečení stravování (50 procent polních kuchyní, prostředků na přípravu a skladování vody, kuchyňského personálu a proviant pro přípravu dvou jednoduchých teplých jídel a jednoho studeného jídla),

- skupiny k zabezpečení doplnění PHM (jen u svazku pro místa hromadného doplňování PHM, do níž byly vyčleněny všechny SHD-10 od svazku a vševojskových útvarů, čtyři AC-11 a AC-3, dvacet vozidel s vleky s NP-5 a NP-7),

- skupiny k zabezpečení odpočinku vo-

jáků a jejich osobní hygieny (stany s příslušenstvím, polní kamínka, dřevo na topení, nářadí na stavbu stanů, polní umývárka, malé koupací soupravy s potřebným počtem pracovních sil),

- skupiny k regulaci a zavedení proudů vozidel do určených prostorů včetně jejich vytyčení (s potřebným počtem regulovčků).

Pro činnost ve vyčkávacím prostoru zůstaly před zasazením „odřady zabezpečení přesunu“ ve stejném složení kromě skupiny k zabezpečení doplnění PHM. Svazek v tomto prostoru neřídil místo hromadného doplnění PH a svými prostředky (SHD-10, cisterny a vozidla s NP-5 a NP-7) posílil vševojskové prvosledové útvary. Do „odřadů“ vševojskových útvarů byly zařazeny jejich SHD-10, cisterny a potřebný počet vozidel se zásobami PHM.

„Odřady zabezpečení přesunu“ zahájily přesun do prostoru odpočinku 6–8 h před přesunem svazku. Po splnění úkolů v tomto prostoru a po reorganizaci „odřady vševojskových útvarů“ zahájily přesun do vyčkávacího prostoru v průměru 2 h před dalším přesunem svazku. Po splnění úkolů ve vyčkávacím prostoru byly jejich síly a prostředky zařazeny zpět k jednotkám a jejich činnost skončila.

Stravování vojsk při přesunu na velké vzdálenosti představovalo složitý úkol. Bylo nutné zabezpečit každý den přípravu a výdej dvou jednoduchých teplých jídel, výdej studené stravy a dostatečného množství teplého nápoje. Před zahájením přesunu vojska dostala teplou stravu a na přesunu studenou stravu s teplým nápojem. Ihned po skončení prvního přesunu byla vydána teplá strava, kterou připravily „odřady zabezpečení přesunu“. Do zahájení dalšího přesunu vojáci dostali opět teplou stravu, kterou společně se studenou stravou a teplým nápojem pro následující přesun připravily organické prostředky přesunujících se útvarů. Po zaujetí vyčkávacího prostoru vydaly teplou stravu „odřady zabezpečení přesunu“.

K zabezpečení stravování přesunujících se vojsk je vhodnější připravovat jednoduchou, ale hodnotnější stravu za přesunu a vydávat ji po zaujetí stanovených prostorů. Tomuto účelu nejlépe vyhovují, a zkušenosti ze civilní to potvrzují, automobilní kuchyně POKA 3/1. Jednotky vybavené těmito kuchyněmi byly v podstatě bez problémů s přípravou teplé stravy.

Vhodnou skladbou jednoduchých teplých jídel a jejich přípravou z pohotových potravin typu ALIMA jsme připravili v určeném čase vydatnou stravu pro všechny

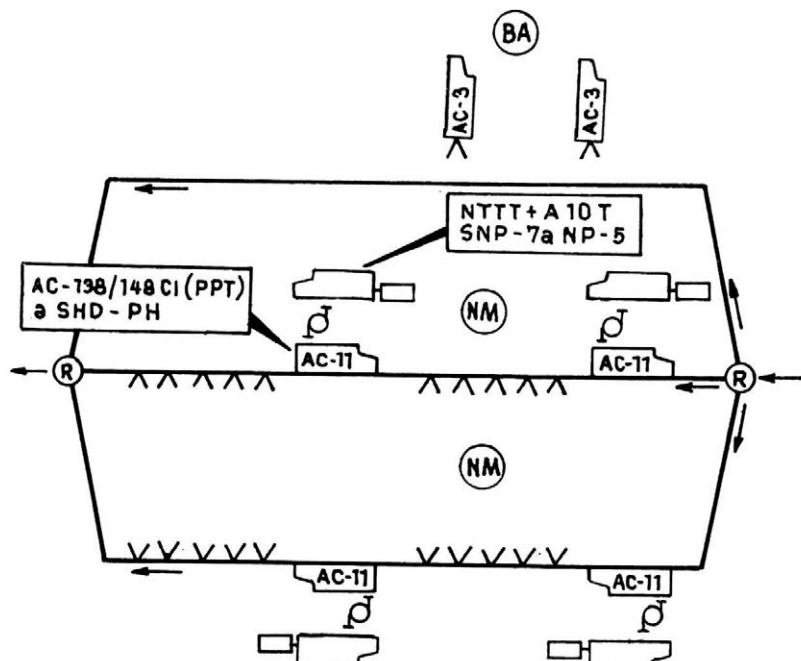
stravované. Náročnější byla příprava nápoje, který bylo nutné připravovat opakovaně a dávat do termosů.

Nejsložitějším úkolem týlového zabezpečení přesunu na velké vzdálenosti bylo doplnění spotřebovaných PHM. Doplnění PHM v prostoru odpočinku organizoval svazek ve dvou místech hromadného doplnění PH v závislosti na předpokládané spotřebě a organizaci přesunu. V prvním místě byly doplněny vševojskové útvary, protiletadlový útvar a velitelství svazku. K tomu svazek rozvinul čtyři soupravy hromadného doplnění o dvou linkách s NM, které byly v činnosti 7 h — viz **obr. 1**. BA byl doplňován z AC-3. (Celkově bylo vydáno 6 m³ BA a 210 m³ NM.) Hlavní síly (asi 80 % techniky) motostřeleckého útvaru byly doplněny za 1 h 15 min a tankový útvar za 1 h 55 min. NM byla doplňována napojením SHD-10 na AC-11, přičemž byly tyto plynule doplňovány ze souprav NP-7 a NP-5 pomocí čerpadel NEM 2½. V druhém místě byly k doplnění dvou motostřeleckých útvarů a prote rozvinuty tři sou-

pravy hromadného doplňování PH o třech linkách s NM a AC-3 k doplnění BA — viz **obr. 2**. V činnosti bylo toto místo 9 h. Hlavní síly motostřeleckého útvaru doplnilo do 2 h. (Celkem bylo vydáno 6 m³ BA a 180 m³ NM.) Ostatní útvary byly doplněny klasickým způsobem vlastními prostředky (ve výši 8 m³ BA a 150 m³ NM). Neúměrně dlouhý čas celkového doplnění svazku způsobil opožděný a nepravdivý příjezd útvarů do míst hromadného doplnění. K zabezpečení činnosti míst hromadného doplnění využila vojska i zásoby PHM týlu útvarů, které se přesunovaly na čele jejich proudů. Cíle a maziva doplňovaly organické prostředky útvarů až v prostorech rozm stění.

Uvolněné dopravní prostředky týlu svazku a útvarů odebraly z výdejních míst na železnici do zahájení dalšího přesunu celkem 19,5 m³ BA a 300 m³ NM. Pohyblivé zásoby svazku tedy nebyly doplněny na stanovenou normu.

Doplnění spotřebovaných zásob PHM po přesunu do vyčkávacího prostoru zabez-

Obr. 1

pečily prostředky hromadného doplnění PH vševojskových útvarů. (Celkem bylo doplněno 20 m³ BA a 320 m³ NM.)

K doplnění jednotlivých opožděných vozidel (skupin vozidel) svazku vyčlenil zásoby PHM a proviantu do TÚH na obou osách a do stacionárních míst technické pomoci.

Při návratu vojsk ze cvičení svazek v prostoru denního odpočinku organizoval centrální doplnění PHM pro veskerou kolovou techniku v jednom místě hromadného doplnění PH s využitím 6 SHD-10 o třech linkách pro NM a 3 AC-3 o jedné lince pro BA – viz **obr. 3**. (Celkem bylo doplněno za 11 h 12 m³ BA a 185 m³ NM.)

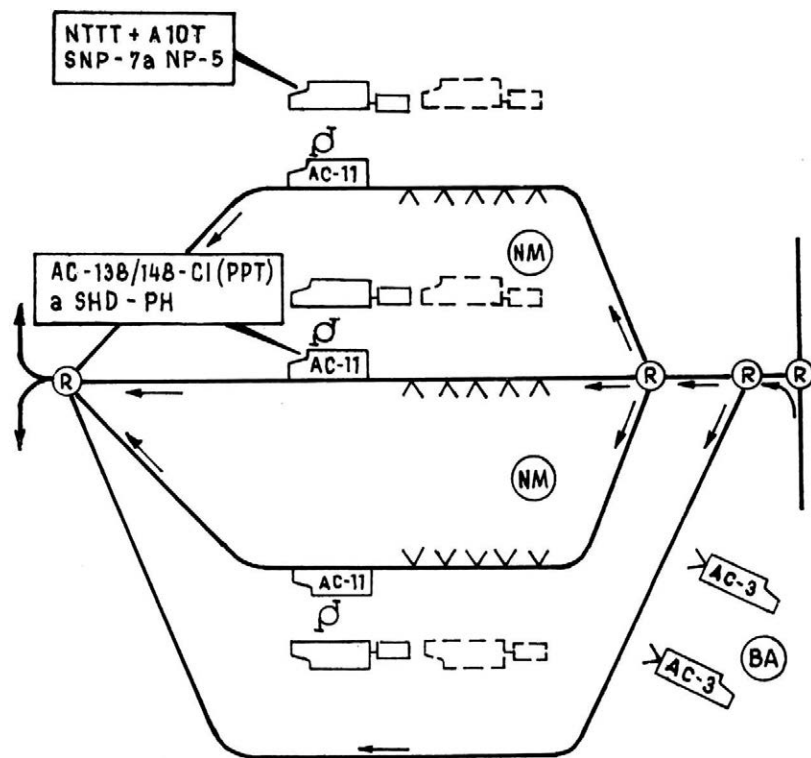
Způsob vyčleňování zásob PHM, který byl realizovaný na cvičení, není typický.

protože doplňování svazku přesunujícího se z hloubky organizují a zabezpečují zpravidla síly a prostředky nadřazeného stupně, popř. teritoria s možným využitím prostředků hromadného doplnění přesunujících se vojsk.

Úkoly týlového zabezpečení při přesunu svazku na velké vzdálenosti byly vcelku úspěšně splněny. Vojska byla zabezpečena stravou a výše doplněných zásob umožňovala splnit bojový úkol. Rozhodnutí o způsobu týlového zabezpečení přesunu svazku a přijatá opatření byla podle mého názoru možná a účelná.

Přesto při realizaci týlového zabezpečení vznikly některé nedostatky:

— do „odřadů zabezpečení přesunu“ nebyla vyčleněna všechna nařízená týlová technika (proto bylo nutné improvizovat

Обр. 2

a docházelo k časovému zpoždění plnění úkolů),

— zpožděním přesunu vojsk útvarů včas nevydaly stravu a nedoplnily PHM (u některých útvarů o 4–7 h), a tím vojska měla kratší odpočinek a byla ztížena příprava další teplé stravy,

— část hospodářských výdejů nebyla včas rozvinuta a výdej stravy nebyl organizovaný,

— zásoby vody byly většinou doplňovány přímo prostředky hospodářských výdejů (velitelství útvaru nevěnovalo tomuto úkolu potřebnou pozornost),

— pro výdejní místa proviantu a PHM svazku nebyl zvolen vhodný prostor (málo místa pro pohyb vozidel, osvětlení a vytýčení nebylo dostatečné), což v souhrnu prodlužovalo čas na výdej zásob,

— většina útvarů nezabezpečila organizovanou zavedení proudů do určených

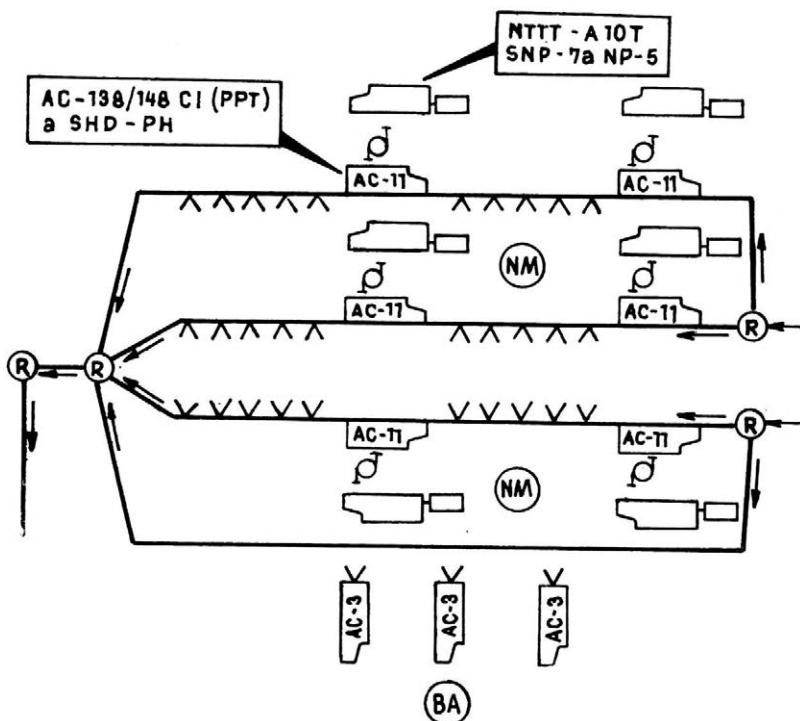
prostorů (to se zvláště negativně projevilo v doplňování techniky PHM),

— nebylo doceněno personální a materiální zabezpečení míst hromadného doplnění PH a nebyly vytvořeny podmínky pro jejich rychlé rozvinutí a práci v noci (vyvádění techniky z těchto míst po doplnění bylo pomalé a neorganizované a prodlužovalo jejich činnost, k hromadnému doplnění PH nevyužily vševojskové útvarů všechny SHD-10),

— doplnění techniky PH nevěnovali někteří velitelé potřebnou pozornost (v důsledku toho nebyla doplněna všechna technika).

Hlavní příčinou těchto nedostatků byla nízká úroveň organizátorské a řídicí práce některých velitelů a týlových funkcí a neúplná vycvičenost týlových jednotek i mladších týlových specialistů.

Zkušenosti z přesunu na velké vzdále-

Obr. 3

nosti potvrdily správnost systému týlového zabezpečení při plnění tohoto úkolu. Prokázaly účelnost vyslání „odřadů zabezpečení přesunu“ v uvedeném složení. Pro řízení jejich činnosti je ale nutné určovat energické funkcionáře, schopné uskutečnit důslednou rekognoskaci prostorů doplňování PH a odpočinku, zabezpečit činnost míst hromadného doplňování PH i přípravy stravy a spolu s dalšími orgány a veliteli také zavádění jednotek do určených prostorů.

Organizace míst hromadného doplnění PH (centrálně v rámci svazku nebo po útvech) je úzce vázána na prostorové možnosti i vlastní organizaci přesunu. Cvičení potvrdilo reálnost doplnění vševojskových útvarů do dvou hodin a svazku do šesti hodin. Při jejich organizaci a činnosti je účelné uskutečňovat doplňování po organických jednotkách. Při dalekém přesunu byla průměrná spotřeba PHM u kolových vozidel v mezích normy, u tanků o 20 % a u OT/70 o 30 % nižší.

V článku jsem uvedl nejdůležitější poznatky a zkušenosti z týlového zabezpečení přesunu svazku na velké vzdálenosti. Některá činnost a způsob týlového zabezpečení měla na tomto cvičení zvláštní charakter a nebyla typická pro uvedený druh zabezpečení. Přesto však myslím, že tyto zkušenosti mohou štáby využít v praktické činnosti k přípravě velitelů i týlových funkcionářů a k přípravě vojsk.